

Sluttrapport – overvåking og tiltak i forbindelse med rømmingshendelse 30/9-2022 fra Pinnen - Mowi.

Bakgrunn

Mowi har inngått avtale med Skandinavisk naturovervåking (SNA) som bl.a. innebærer en beredskapsplan ved rømmingshendelser fra deres anlegg i Agder/PO1. Beredskapsplanen skal danne grunnlag for en rask, målrettet, faglig begrunnet og prioritert reaksjon dersom det mistenkes eller bekreftes rømmingshendelser fra lokaliteter som driftes av Mowi ASA i Hidrasundet og Strandsfjorden i Agder. Beredskapsplanen skal sørge for rask tilstedeværelse og overvåking for å avdekke mulig negativ påvirkning på ville bestander av laks og sjørøret gjennom oppvandring av rømt oppdrettslaks. Planen skal synliggjøre mulige avbøtende tiltak, som kan bidra til å redusere negativ påvirkning på ville bestander av laksefisk.

Fiskeridirektoratet (FD) varslet den 9/9 at det ville komme vedtak om utvidet overvåking i 4-6 nærliggende vassdrag. Den 16/9 ble MOWI pålagt miljøovervåking og uttak av rømt oppdrettsfisk i 5 vassdrag i Agder og Rogaland. Målet var at det ikke skulle stå fisk fra rømmingen i de aktuelle vassdragene under gytetiden. SNA har satt opp de faglige retningslinjene for aktivitetene som er gjennomført, og koordinert aktivitetene i samarbeid med representantene fra de ulike vassdragene.

Den 30/8 meldte MOWI om en hendelse ved lokaliteten Pinnen. En avlusingsoperasjon måtte avbrytes på grunn av akutt dødelighet, og i denne prosessen oppsto et stort hull i nota i merd 3. Hullet ble oppgitt å være 1*2 m stort. Mowi har rapportert at hullet var åpent i 5-15 min. før det ble sikret. Det ble satt i gang gjenfangst i nærsone, hvor det ble fanget 8 fisk. Fisken i nota er oppgitt å ha ei snittvekt på ca. 3.2 kg på rømmingstidspunktet. Det ble ikke avklart hvor mye oppdrettslaks som rømte, men i rømmingsmeldingen estimerte MOWI et antall på mellom 10-100 individer.

Oppsummering og resultat

Med utgangspunkt i beredskapsplanen ble det den 6/9 avholdt et orienteringsmøte med elveeierlagene i de aktuelle vassdragene. Den 19/9 ble det meldt at overvåkingsfiske kunne planlegges av elveeierlagene i Åna Sira, Sokndalselva, Kvina og Lygna - der dette tiltaket var forhåndsavtalt. Feda har ikke eget elveeierlag. Dette vassdraget ble derfor overvåket av mannskap fra Kvina.

Tiltak i det enkelte vassdrag ble planlagt etter beredskapsplanen, og hensyntatt lokale forhold. Tillatelse til overvåkingsfiske/uttak i det enkelte vassdrag ble hentet inn fra Statsforvalter i Agder og Rogaland. Noen elveeierlag hentet inn fisketillatelse selv.

I Sokndalselva og i Åna Sira var vassdragene åpne for ordinært sportsfiske i 20 dager etter rømmingshendelsen – uten at det ble fanget eller observert rømt laks i denne perioden. I disse to vassdragene ble det avtalt uttaksaktivitet sent i november, og opp mot antatt gyteperiode, i form av drivtelling med harpun (SNA).

OURO organiserer tiltak i forhåndsdefinerte vassdrag. Sokndalselva er et av disse vassdragene hvor NORCE er ansvarlig for tiltak. I tråd med pålegget ble det avtalt samkjøring av tiltak (uttak med harpun) med SNA i dette vassdraget.

Gjenfangst Pinnen – Mowi

Det ble garnfisket i 11 dager i perioden 30/8 – 09/09.
Det ble totalt fanget 8 rømtlaks med totalvekt 24.8 kg.

Utfisking - Elveeierlagene

I overvåkingsperioden ble det sendt to statusoppdateringer til FD og Statsforvalter. Den 14/10 og den 25/11.

Det ble fisket 193 timer fordelt på 16 fiskere i 4 vassdrag.
Det ble ikke fanget eller observert rømt oppdrettslaks i noen av aktivitetene.
Det ble fanget og sluppet 52 villaks i overvåkingsfisket, ingen oppdrettslaks ble fanget.

Lygna

Det ble fisket 4 økter og totalt 60 timer i perioden 21/9 – 04/10.
Det ble totalt fanget og sluppet 12 villfisk. Det ble ikke tatt skjellprøver da alle ble vurdert som sikre villaks.

Kvina

Det ble fisket 4 økter og totalt 72 timer i perioden 23/9 – 15/10.
Det ble totalt fanget og sluppet 30 villaks og «noen» ørreter. Det ble ikke tatt skjellprøver da alle ble vurdert som sikre villaks.

Feda vassdraget

Det ble fisket 2 økter og totalt 12 timer i perioden 27/9 – 07/10.
Det ble totalt fanget og sluppet 10 villaks. Det ble ikke tatt skjellprøver da alle ble vurdert som sikre villaks.

Åna Sira

Det ble fisket i 20 dager etter rømmingen i det ordinære sportsfisket.

Det ble fisket 8 økter og totalt 49 timer i perioden 22/9 – 09/10.

Det ble ikke fanget villfisk, eller observert rømt laks i løpet av denne aktiviteten.

Sokndalselva

Det ble fisket i 20 dager etter rømmingen i det ordinære sportsfisket.

Det ble ikke fanget villfisk, eller observert rømt laks i løpet av denne aktiviteten.

Harpunering/drivtelling - SNA

SNA foretok drivtelling/uttaksaktivitet (4 mann) i Åna Sira den 16/11.

Det ble registrert totalt 130 villaks og 136 ørret. Disse fordelte seg på 91 villaks og 40 ørret i hovedløpet. I sideløpet bak Joker butikken - fra fotballbanen og ned til Kilen ble det observert 39 villaks og 96 ørret. Det ble ikke tatt ut, eller observert, rømt laks i denne uttaksaktiviteten.

SNA skulle gjennomføre drivtelling/uttaksaktivitet (4 mann) i Sokndalselva den 16/11. Vannføring og sikt tillot ikke dette. Norce har heller ikke fått gjennomført den planlagte Ouroaktiviteten i dette vassdraget.

Andre aktiviteter

HI har organisert ordinært høstfiske i 2022. Resultat fra vassdragene i nærheten av det aktuelle området er ennå ikke publisert.

Foruten status for Sokndalsvassdraget har Norce bekreftet (H. Skoglund pers. med.) at de ikke har hatt voksenfiskaktivitet i vassdrag i det aktuelle området.

Oppsummert

SNA har i samarbeid med representanter fra vassdragene gjennomført overvåking og utfiske i tråd med pålegget fra FD. Selv om Sokndalselva endte opp med å ikke bli undersøkt, vil resultatene fra de andre vassdragene støtte vår antakelse at det ikke var større mengder av rømt oppdrettslaks i dette vassdraget under gytetidspunktet. Det er spesielt utfiskingsresultatene fra de nærmeste vassdragene - Åna Sira og Kvina som støtter denne antakelsen. Disse vassdragene er kjent fra tidligere rømmingsepisoder for spesielt å tiltrekke seg rømt fisk.

Det ble ikke funnet rømt laks i noen av de utførte aktivitetene.

Det har vært god dialog med alle parter i hele perioden. Det skal også gjennomføres et oppsummeringsmøte med MOWI, SNA og vassdragene hvor gjennomføring av tiltak og ev. fremtidige aktiviteter rettet mot rømt oppdrettslaks vil diskuteres.